

la. U krajnjoj liniji, hoće onaj još od đavola predloženi put: »Ako pojedete ovo voće (ili uradite to i to), bićete kao bogovi! Kao da se jednjem bilo koje voće može tako lako «postati» Bog? Nema toga drveta ni ploda ljudskoga ili božanskoga, koji bi mogao čoveka automatski učiniti na istinskim čovekom, a kamoli Bogom«.

Pod »voćem« možemo smatrati i knjige, ali ne kao nešto što je samo po sebi zlo, naprotiv, svaka pročitana knjiga potpomaže našoj izgradnji. Ali kada je reč o delima sa bogoslovskom tematikom postoji jedna zamka na koju su pre puno vremena »ulovio« zapad, racionizam zapada koji je pokušao prodrijeti umom i nadumno i tu učinio katastrofalu grešku, a što je još gore oni su za sobom povukli i bezbroj lakovernih. Stoga, mora nam biti jasno da knjige nisu utabani put u traganju za Hristom, one mogu biti samo putokazi na tom dugotrajanom putu našeg spasenja, isto onako kakve su i dogme. Jer pomenom reči dogma automatski shvatamo ono što nam je davano u udžbenicima filozofije pod definicijom ove reči, ali autori tih definicija nisu imali sluha ili nisu hteli do kraja da razjasne pojам dogme recimo, u tumačenju Pravoslavne Crkve. Dogma u Pravoslavnoj Crkvi jeste nešto nemenljivo, ali ni u kom slučaju i nešto što u potpunosti daje odgovor na pitanje. Kako? Dogme su reči, reči koje je formulisao čovek u želji za objašnjenjem, očuvanjem od jeresi, ali to je naša tvorevina koja ni u kom slučaju nije konacno objašnjene. One su samo delić, nagovest ja onoga o čemu govore. Konkretno, kao primer nepravilnog tumačenja dogmi uzimimo rimokatoličko tumačenje dogmi o Isušenju svetog duha i od Sina (Filiokve), kao nešto što je uticalo na poznati raskol 1054 god.

Stoga čitaocima knjige oca Atanasija skrenuo bih pažnju na to da su dobili u ruke jedan od putokaza, i da ni u kom slučaju ne ostanu samo na ovom jer put kojim možda žele da idu u sebi ima puno raskršća i puteva koji vode u ambise zabludu, jer su ti fatalni putevi poput bulevara: osvetljeni, bezbedni bez blata i urvina na sebi, a to zaspeli da ne primetimo malu neuglednu stazu koja je ona prava. Postoji jedan citat: »Gospod je sakriven u zapovestima svojim, i nalaze ga oni koji Ga traže analogno izvršenju ZAPOVESTI Njegović« (SV. Marko Podvižnik). I pod izvršenjem razumimo da pravoslavlje traži delanje, umno i fizičko, molitvu, učenje, podvižništvo. A Gospod reče: »Evo, preda te stavljam život i smrt, pa izaberis! (V. Mojsijeva 30.15.)□□□

tajna i znak

Branko V. Radičević: »Sujeverne i druge reči«, Mala biblioteka SKZ, Beograd, 1990 g.

aleksandar nogo

Postoe reči koje su glasne Radosnice, budnice, slobodnice... Kako god da ih izgovoriš odjekom se čuju. I ne gube se.

Postoje reči koje su čutljive. Skrivaju se u svojim slovima a odu ispred života. Sačekuju život da se ispuni u njima. Ne mogu se potpaliti krikom. Ne vredi ih viklati. Utule se čim usta napuste. Kao da ih bešumni prostor šake rađa. Podigneš ruku, šaka puna uspavanja slova i slutnje neke tavne. Vetar sve to razvjejava kroz prste. Iščezava. Tek napor zaludni reči čutljive može da svedoči. Čutljivo i sujeverno.

Knjiga Branka V. Radičevića ima teških reči, onih kroz koje i zvančno može da se umre a i što odvajaju se, kao život, izas nas. Takvima se knjiga otvara i zatvara. Izmedu Tajne i Znaka raspinje knjiga svekoliki svoj život i sve svoje smrti. Tajna i Znak. Izmedu Reči. Samo reči

kao laki šator zaštite pod teretom nebesnog plavetnila; od nasrljivosti vremena što svaki znak obavlja tajnom a život mu odaljava u zaborav. Daleko od nas u negdabilo i, čak, do neponoma.

On je od retkih što u stanju su da otmu od zaborava. Da produže život. Kovarnu umiruće.

Knjiga je ova putnička, usputnička, zastajalica...

Hodio je krovovima spavača. Iznad kreveta onih što spavaju ili umiru osluškivao je Reč. Činio je knjigu od zlatiborskog bilja lekovitog i raznog, od golijskih istočnika, od moravskih vrbaka i virova što jutrom se u pari kao inatom do neba propisuju (ima li inatnije reke od Morave?), iz šljivika, iz ruku žilavih i mnogobrojnih. Puna knjiga neobičnih reči. Brankovih i Srpskih.

Ima ih saborskih i svadbarskih. Pocikuju, podvriskuju, pocupkuju. U kolo mame, po taktu, živo uz harmoniku uvijaju, mrdaju, skakaju i vrte teške i zaobljene zadnjice devojačke i zatežu suknje. Kad kolovoda, mlađi i jak čovek, povede kolo, igra se i svira na sate. Pa ko padne, ko ne padne. Ko legne, ko odstoji. (...) Igra kolo od podneva do mraka. I od mraka do razgreva. (Kolovoda, str. 98–99). A od kolovode pa do keca ili završčola, koji igra na kraju kola, podvriskuju, pocupkuju braća i deveri, kume i kumovi, tazbinu i prije, prijatelji, rodbina, a uz njih rkalije i rkulje, alakurače, uvati se i po koji ševelj, uvijuše, umuzi i pokadšto punguži... Dečurlija trčkara, gurka se i sapliće. Sve su reči svadbarske prepune isparenja rakijskih, mesnatih i mrsnih. Pečenjari su po strani. Smenjuju se oko jare i piju pivo. Oni sve rade polako. Mimo njih hitronoge kućanice prislužuju. Prinose i odnose. Drhtaši uz pećenjare obično sedje, ne jedu, ne okreću ražanj i samo nakreću. Meku. Pizdopalji, retko koji ako pola flaše piva uspe da smiri za dan, inače ne piju. Oni su pizdopalji i to je smešna reč mada oni nisu smešni. Samo stoje i gledaju. Odgovore ako ih ko šta priupita. Njima niko ne odgovara jer pitaju retko i tada je to obično nešto nevažno. Oni nisu nesrečni, oni su takvi kakvi su. Nema nesrećnog čoveka od pizdopaljevog oca. On za svog sina ume da kaže: »bolje da sam onu stvar odseko bacio pakćadma da se najedu, nego što sam njega pravio!« Oni nikada nisu zajedno na svadbama, niti skupa na njih idu. Pizdopalji uvek ili malo zaostane, ili malo izmakne ispred ostalih. Ni kokanjara još nema. Oni dodu u noć i drže se po strani. Zajedno. Ne zalaže duboko pod šatru, među narod. Drže se prolaza i ulaza. Oni se samo približe najbližim astalima. Njih ne vole svadbari, ali ih domaćin otpri. Neka ih. Sramota na njihov obraz. Oni su nezvani gosti.

Obična reč strovaliti, reč je što ruši nešto veliko a čini to pomalo ljupko. Takve su i priče u kojima se strovaljuje. Kaža Puž i bukvica (str. 135) objavljuje svu nežnost glagola strovaliti. »Kad neko malen, nevelike snage, napada grmalja, prevelike snage, kaže se:

Trše ga ko puž bukvu. Još malo pa će ga strovaliti na zemlju!«

I teslice je obična reč. Malu, skoro nevažna. Teslice su manžetne na rukavima košulje. One se često ne vide pa zato ni teslice ne mogu da budu mnogo velika reč. Kolar je već, značajna reč. On se vidi. On je okovratnik. Teslice su sestrice teskeri. A teskeri su sitnice. Mnoštvo malih stvari što se drže u kutiji ili u dnu fijoke. Oni mogu iznenada da postanu važne sitnice i tada se traže. Kaže se – pretura teskeri! Jesu li teskeri u srodstvu sa antičkim teserima koje kseni medusobno razmenjuju? Nije isključeno. Treba to preturiti!

Ali u našoj knjizi nisu sve reči svadbarske ili sujeverice ili obične. Podsta ima i onih drugih, nezgodnih reči. Čireluk, na primer, nepriyatna je reč. Nije zgodna ni kad se izgovori, a kamoli kad geki po ledima. Ne upozorava Branko slučajno da »(...) koga su tukli čirelukom taj ni šipku očima ne može da vidi.« (str. 65).

Knjiga Sujeverica i drugih reči Branka V. Radičevića nezavrsena je knjiga. Svojom beskrajno otvorenom formom, svodenje u okvire konačnog, ova knjiga ne može da ispuni, ono je za nju neostvarivo. Ona se ni tematski ne može zaokružiti kao potpuna i završena knjiga. Nema te knjige u koju može Srbija da stane. Ona se objavljuje samo pokatkad u rečima.

Velikim i malim, veselim, razgovorljivim i čutljivim. U sujevernim rečima. Kroz tajne i značke.

Otuda i potreba da se kroz poslednjih nekoliko tekstova zabeleže neki novi običaji, nove šale i da se spase ono što ni najmanje nije bilo šaljivo, i što nikako ne bi smelo da se ubaci.

Ali rekosmo da je knjiga ova putnička i zastajalačka. Pisana od prilike do prilike. Na svakojakim mestima. Usput i uzgred. A tako je važno i koristiti. Kao putokaz po Srbiji. Nije na odmet poneti je uza se. Može da bude korisna olakšica u traženju onoga što smo pozaboravljali. Što nadeš uzmeš te proveriš. Ako nema dopišeš sa strane. U svom primerku neveštrom rukom uz neke nove običaje dopisao sam značajnu reč: Presip.

To je zemlja uz obale. Njive koje Morava plavi. Presip se na njih. Otuda Presip. Seljaci na obodu njiva sade vrbe, gusto, jednu do druge kao živi zid pred poplavom.

Nakon rata kada je došla sloboda i kada si mogao slobodno da strelaš čoveka, strašni Radović, partizan i oslobođilac, običavao je da dovedi nevoljnike u Presip i da ih vezuje za vrbe. Jedna vrba, jedan vezani čovek. Zatim bi dovedio decu iz Slatine, Mršinaca, Kukića. Sve momčadi od 10–14 godina i učio ih da pucaju iz pravog pištolja. Brzo se ustanovilo jednostavno pravilo: ko pogodi vezanog iz prve, dobije kocku šećera.

Od tada se dugo nisu u Presipu mogli čuti udari sekire što krešu i podsecaju vrbe. Dugo ljudi nisu hteli da greše dušu. Ali, odnedavno počeše opet.

Zapisah sa strane da se ne zagubi.

□□□

okus života ili stvarnosti iz koje se više ne može

Nemanja Mitrović: PRIČE ZA OČI,
Filip Višnjić, Beograd, 1990.

nenađ šaponja

Priča o knjigama Nemanje Mitrovića jeste, pre svega, priča o rečenicama koje ih čine. Nezaobilazna metonimičnost, novi slikovno-značenjski odnos i iskušto sapeto u njemu, najbitniji su elementi čitateljskog uživanja. Pa i identifikacije u nekoliko spoznajnih ravni. Bajkovitost vizije, ili imaginativnost deteta, sastoči su sete koju one prizivaju. Zapravo, te knjige su svet satkana od antropoloških postulata jednog razglobljenog iskustva koje se trudi da izmakne kritičarskoj eksplikaciji, čineći je suvišnom, s obzirom na zatvorenost svojih (tekstualnih) struktura.

Za novu Mitrovićevu knjigu, Priče za oči, u dobroj meri važi ono već izrečeno o prethodnim, no, ako pažljivije osmotrimo, uočimo i neke formalne novine, kao i jasnije veze sa Snom rata, Rasama i U znaku ribe, s jedne, i Dušama i stvarima, s druge strane. Čitalac priča U znaku ribe i proza Duše i stvari načiće u Pričama za oči tačke njihovih preseka. Naime, dok su prve tri knjige svoj poetizovani prozni govor iskazivale kroz imaginacijski kod deteta i iluzije nesvesnih saznavanja stvari, a Duše i stvari

behu racionalnom konkretnizacijom tog mjeđu u kontekstu samog pisca i njegovih zapisu ili nepreradenih sentimenata (odnosno, lakin okretanjem ka niti priče), *Priče za oči* su priče. Najdovoljnije. One, istina (kao što se iz samog naziva da naslutiti) intencionalizuju sebe na onaj deo spoznajnog procesa koji označavamo terminom percepcija (najčešćim izvorom uživanja, odnosno vezivanja ili aktiviranja čitaočeve duhovnosti, no, kao jedna od bitnih dominanti u njima iskazuje se fabulativnost). Priče se pričaju iz različitih lica, vremena, mesta i situacija, uopšte, teško je govoriti o nekom jedinstvenom konceptu u formalnom smislu. Priče su neujednačene, raznorodne. Ono što ih povezuje jeste duh priovedanja u kome se spaja (naoko) nespojivo, priziva (naoko) nestvarno, razotkriva tuga smrti i tuga života u prepoznavanju doživljaja sveta kao neopozivosti konačnog i kraktovetskog, kao neminovnosti ljudske sudbine. Imaginacija spisateljskog subjekta pokušava da premosti kratkoveku punoču slike seta dečje perspektive. Nabokovljevskim sluhom za oneobičeno Mitrović slala rečenice i slike u kudu sna, jer snovi su najčešća delotvorna stvarnost njegovih priča (a i knjiga) i njome se želi stići do čitaoca najkraćim putem, zabilazeći fenomene njegove predmetne svesti. Pokušavajući tumačiti *Priče za oči*, čitalac bi se mogao prevariti i pomisliti i na tumačenje snova, međutim, *Priče za oči* su snovi prepuni sadržine koja se sanja, ali koju retko identificišemo sa snovima čijih se napetih celina najčešće sećamo; sadržine koju čine nanosi metaforičnog iz beskraja racionalnog, u kojoj se smenuju postojanje i nepostojanje. Svet pojavnosti njegovih junaka oblikuju najčešće fantazmi smrti. Zapravo, iz različitih (ili, orazličenih) perspektiva Mitrovićeva poetika sustiće svoj fokus na tajnu smrti. Dalje se ne može ići. Niti pisati. Priča se sa granica okusa života, iz stvarnosti iz koje se više ne može. Snovidajna carstva reči, bilo da razdaljine svojih graniča mere kilometrima ili godinama, pokušavaju ocrati sopstvene stvarnosti, stvarnosti analogne onoj iz koje su istekle, stvarnosti zaklonjene upitnikom sumnje i uskličnikom čudenja. Reč, zaronjena u istorijsko, u geografsko i feosofsko (uspust, to je i povod da se preko geografske svesti, istorijskog sećanja, ili, jednostavno, posezanjem za globalnim prividima, autor, ironično i samozironično, poigrava sa školskom svešću o stalnom napretku, što jeste jedan od segmenta celokupnog misaonog sklopa svakog od čitalaca), mitsko ili arhajsko, preobučena u sreću onoga koji doživljava bajku, jeste polazište i cilj Mitrovićevih priča u kojima je osvajanje sveta jednako osvajanju reči. U svakom smislu. U ovom pismu, svaka je rečenica doživljaj, poetska slika za sebe, deo stvarnosti trenutno sklopjenih simbola. S druge strane, nepodnošljiva privremenos je jedan svih reči i svih tela koje tvore priču, koji zapravo skrivaju velike brojve istih priča, različite nepovoljnosti i jednakе privremenosti. Bajke pričane u tom kontekstu samo su deo duga koji predajemo sru. Ili uzimamo od njega. Magički ili religijski konteksti, arhetipsko, istoričizmi i geosofije, jalovost scijentizma, samo su izobličeni fenomeni nestvarnog sa kojima se ukršta naše stvarno. Zato i priče izgledaju kao njihov nesređen glosar. A zato je i prepostavljena fizička stvarnost njihovih junaka odavno postala dosadnom, ispranom do nevidljivosti. Njihova (a i sva) tela su privremenosti čija bolnost u svojih bezbroj nijansi daje povoda za bezbroj prijevođenja.

Dodatajno još, na koncu, da uz prepoznatljivost vlastitog stila (metonomija, slikovnost pisma,...), Mitrovićeve najnovije priče omogućuju i prepoznatljivost nekih od uzora (Po, Kafka, Šulc, Man, Borhes, Pavić,...). Čitaju se brzo, jer su, verovatno, odavno pothranjene u čitaocu. Njihovo čitanje čini se prisećanjem na spletovate različitih davno utrnulih emocija.

o kakav dan za preispis- tivanje poezije

Miodrag Petrović, KUĆA NA DVE VODE, Novopis, Novi Sad, 1990.

nenad grujičić

Protekla je cela decenija od objave prve knjige pesama Miodraga Petrovića, »Kamen temeljac« (Matica srpska, edicija »Prva knjiga« 1981.). Zgodna je i izazovna prilika da se progovori o drugoj, ali i o samom autoru i vremenu u kojem je začinjao svoju umetničku karijeru. Miodrag Petrović (rod. 1954. u Ločici kod Jagodine), pesnik i dramski umetnik, vrlo je neobična umetnička figura novosadske kulturnog života. Pre nešto više od petnaestak godina, svoje prve stihove objavljivao je u »Glasu omladine« i »Poljima«. Kasnije, ponešto je objavio u »To jestu«, »Književnoj reči« i drugde. Po povratku iz vojske, u jednoj neobaveznoj šetnji Dunavskim parkom, zajedno sa autorom ovoga teksta tražio je naslov slike prvencu koji je ubrzo bio štampan. Zatim je nestao sa književne scene. Sručio se na pozorišne daske i posvetio glumi. Možda je to učinko nezadovoljan odjekom »Kamen temelja« ili je, pak, završivši Akademiju umetnosti u Novom Sadu, smatrao da je školovan za nešto i da su mu svelta pozornice suština života.

U to vreme, cvrkutavim ulicama novosadskog pesničkog života, tumarala je i snalazila se, kako je umela i znala, družina zažarenih mladih poeta i intelektualaca. Stekli su se sa svih strana, trepereći lirske damarima pred sjajem okrnjenog oreola »srpske Atine« i njene tradicije. Bilo je neke fine i poštene mladalačke udjeljenosti na licima, u postupcima i u pesmama neprevrele družine koju su sačinjavali Mišo Avdaločić, Simon Grabovac, Slobodan Bilkić, Milenko Fržović, Ante Vukov, Dušan Radak, Selimir Radulović, autor ovog teksta i Miodrag Petrović. Ubrzo se priključio i Nedeljko Mamula. Tu negde vijorile su Marija Jakim i Ileana Ursu. Gotovo svi studirali su književnost. Izuzetak je bio samouki Fržović, pesnik i karatista, koji je satima pričao o Ničeu i ničemu. Pesničko društvo vidalo se na Filozofskom fakultetu (u staroj zgradi u Njegoševu) i u tada čuvenom pesničkom sastajalištu »Gurmanu«, preko puta fakulteta. Tu, u »Gurmanu«, kontaktiralo se i pričuckalo se nešto starijim, a već afirmisanim pesnicima koji su držali »Polja«. Razgovori nisu uvek bili lepi. »Veliki« pesnici su čas prihvatali, čas odbacivali mladane. Zavisno duva li košava ili ne. Nešto su se poput tetaka durili na darovite mlade pesnike. Bilo je i tragikomicnih situacija i razgovora. Sve u svemu, najčaći iz pomenute družine nisu naročito pažnju obraćali na prozeble »velike« pesnike, već su se radom i okretanjem drugim redakcijama i sredinama vakcinisali protiv lokalnog gripa za sva vremena.

Jedan pravi pesnik iz toga vremena, Rade Tomić, dosta stariji od mladih poeta, družio se s njima i stvarao mirojubivu, neku čudesno prijatnu atmosferu. On je, naprotivo, bio većito mlad i oran za duhovite razgovore i savete. U tom kontekstu, to je bilo vrlo značajno za jedan broj mladih pesnika. O Radetu Tomiću, a povodom nove knjige Miodraga Petrovića kasnije ćemo detaljnije.

Prve knjige ove tampon-generacije počele su izlaziti 1978. godine. Baš u to vreme, spram

novosadskog »kružoka«, u Beogradu su se javljali Sinan Gudžević, Miloš Komadina, Jovo Marić, Mirjana Božin i drugi; u Sarajevu Mile Stojić, Hamdija Demirović, Goran Simić, Ranko Čolaković i još nekoliko imena; u Banjaluci Predrag Bjelošević; u Zagrebu Dražen Mazur, Sead Begović, Božica Jelušić i čitava plejada tzv. off-pesnika. Bilo je to vreme jakog »Pegasa« Književne omladine Srbije, značajne ali trome i neagilne edicije »Prva knjiga« Matice Srpske, zapažene edicije »Nada« sarajevske Svetlosti. Sve su to bile edicije i izdavači specijalizovani za prvu knjigu. Oni su to i danas, ali su nemeljivo manjim rezultatima.

U novosadskom krugu, dakle, jedan od najdarovitijih bio je i ostao Miodrag Petrović, autor vatrenog temperamenta, mladić koji je direktno sa benzinske pumpe, gde je zaradivao za goli život, došao na novosadsku Akademiju umetnosti da studira glumu. Odmah se dalо primetiti da je podjednako darovit i za glumu i za poeziju. Međutim, bilo je jasno da je vrlo teško ili, pak, nemoguće izdržati na oba plana i postizati iste rezultate. Kada je posle prve svoje knjige nestao iz književnog života, smatralo se da je izgubljen za poeziju i da se do kraja predao pozorištu, filmu, televiziji. Ali, ne leži vratje! Poezija je čudna devisa, opasna kurtizana. Njoj se vraćaju prevareni. Ne samo oni što su se bavili i drugim umetnostima. Nju ponovo zajašuju i propali lokalni političari, razdevetani ideolesčići, gazde mesnih kancelarija i ureda, pisci tuđih govora. Poezija je kraljica duhovne veštine i ako si tu ostvaren, onda si nekako načisto sa samim sobom. Otuda potreba jednog broja zlosretnika, koji se redovno javlja u određenim kontekstima, da, nakon trenutno osvojenih uzvisica u drugim oblastima, zasićeni šarenom lažom, ponovo se praćaknu u pesničkim jaslama. To ne ide lako. Povratak je često totalni pad. Na sreću, povratak Miodraga Petrovića urođio je plodom. Napisao je relevantnu pesničku knjigu i pokazao da nije gubitnik. Već naslovom svoje druge knjige »Kuća na dve vode«, Petrović eksplicitno na dnevni red stavlja svoju ključnu, ontološku nedoumicu. Glumac ili pesnik? »Koliko monstruma u sebi imas? Koliko demona?« — razjareno se pita Miodrag Petrović. Jednog! — odgovaračno mirne savesti. Miodrag Petrović je pesnik, a s glumom neka radi šta hoće! I Rade Šerbedžija je pokušao da bude pesnik pa mu, eto, nije uspelo. On je odličan glumac koji dobro deklamuje svoje pesme i dok to čini ima se iluzija da je odličan i pesnik. No, nije. Pesma je u tekstu, u jeziku, ne u patetičnom glagoljanju.

Trideset sedam pesama, složenih »intuitivnim redom«, bez deobe u cikluse, ubedljiv su pesnički materijal što predočava buran talenat pesnika Miodraga Petrovića. O njemu će morati ubudive voditi računa priredivači »mnogih« antologija. Naprotiv, Petrović je tu, lirski jak, neosporan, ponovo rođen: Feniks! Odmah nam u oči pada pesma »Lični greben«: »Zidovi se razniču/taman toliko da smestim vlastiti pejzaž/podizan godinama lični greben/Razmiku se dogadaji/što se tek imaju slučiti/slučajni susreti medu ljudima/koji su se dogodili// o kakav dan/za preispitivanje poezije./Neumoran, okrenut prozoru tворца/premeštам skele u dubinu slike/smeštam stvari pored sofre, po red peći./toplomer, izvaden ispod pazuha/pantalone, košulju, nekoliko mudrih knjiga, usi./Ljubav što me traži kad nema nade./Citav jedan nevažan život/voden po fiokama, pozorištima/upamćene škole i zanemarene javne kuće/gotovi voćnjaci./I go./kao od majke rođen,/krik moj seli se/tajnima rođenja voden.«

Ova pesma može poslužiti kao školski primer za otkrivanje prirode pesničkog bića, jezika i smisla. Pesma predočava ličnu dramu pesničkog subjekta rascepljenog na dva pola. Pesma je direktni sudsar užarenog pesničkog jezika sa većitim pitanjima o svrsi života i svega u njemu. Ona je ušće oniričkog i stvarnosnog toka sveta. I, napokon, pesma rešava neke autrove, ali i naše, dvojbe o stvaralačkom polaritetu Miodraga Petrovića: »O kakav dan/ za preispitivanje poezije« — uzvikuje pesnik i melankolično konstataje: »Citav jedan nevažan život/voden po fiokama, pozorištima«. Zatim, oslobođen svih mogućih mistifikacija, ispisuje brilljant fini pesme: »I go./kao od majke rođen,/krik moj seli se/tajnima rođenja voden.«

Nekoliko pesama, duže strukture, raspetljiva fenomen pozorišta i glume uopšte. Te pes-

